

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/428/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6213208735
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6213208735.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: Slovak Telekom, a. s., so sídlom Bratislava, Bajkalská 28, IČO: 35 763 469, zastúpeného JUDr. Oliverom Balážom, advokátom, so sídlom Bratislava, Zámocká 10, proti odporkyni: Q. M., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom J., C. XX/XX, t. č. neznámeho pobytu, zastúpenej opatrovníčkou M. K., súdnou tajomníčkou Okresného súdu vo Veľkom Krtíši, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, so sídlom Košice, Park Angelinum 2, IČO: 42 326 923, zastúpeného Mgr. Petrom Masarovičom, advokátom, so sídlom Košice, Park Angelinum 2, o zaplatenie 761,84 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 2C/262/2013-107 zo dňa 10. 03. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie 580,89 Eur s príslušenstvom zamietol a vo výrokoch o náhrade trov konania odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane odporkyne, **z r u š u j e a v e c v t e j t o č a s t i v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd odvolaním napadnutým rozsudkom o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 761,81 Eur s príslušenstvom, rozhodol tak, že odporkyni uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 28,73 Eur, spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 28,73 Eur od 26. 12. 2011 až do zaplatenia, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľa zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane odporkyne Združeniu na ochranu spotrebiteľov OBRANA, Košice, trovy konania vo výške 119,33 Eur na účet právneho zástupcu v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Prvostupňový súd vyhovel návrhu v časti uplatnenej istiny 28,73 Eur s príslušenstvom, ktorá suma predstavuje cenu za poskytnuté služby, ktoré navrhovateľ poskytol odporkyni a za ktoré odporkyňa nezaplatila cenu služby. Zo sumy 28,76 Eur zároveň priznal navrhovateľovi aj úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na plnenie, pričom vychádzal pri rozhodovaní o úroku z omeškania z vystavených faktúr, ktorými boli vyfakturované ceny za dodané služby. Pohľadávku uplatnenú návrhom v časti o zaplatenie ceny služieb vo výške 152,22 Eur považoval za pohľadávku premlčanú, pričom súd aplikujúc ustanovenie § 5 zákona č. 250/2007 Z. z. z dôvodu premlčania v tejto časti návrh zamietol. Rovnako súd zamietol návrh navrhovateľa v časti, ktorou sa domáhal zaplatenia zmluvných pokút, a to vo výške 248,95 Eur a vo výške 331,94 Eur z dôvodu, že dojednanie zmluvných pokút je neplatné z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že Okresný súd V. Bardejov rozsudkami zo dňa 06. 12. 2011 č. k. 4C/162/2011-28, zo dňa 07. 12. 2011 č. k. 4C/163/2011 výslovne určil tú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, o ktorú opiera svoj nárok navrhovateľ aj v tomto konaní, z dôvodu neprijateľnosti za neplatnú. Ustálil, že konajúci súd vzhľadom na znenie ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka musel vychádzať z tohto právoplatného rozhodnutia a návrh navrhovateľa v tejto časti ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa

ustanovenia § 142 ods. 3 O. s. p. s poukazom na to, že odporkyňa mala vo veci neúspech v pomerne nepatrnej časti, keďže však odporkyňa nevznikli trovy konania, súd rozhodol, že odporkyňa náhradu trov konania nepriznáva. Vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane odporcu priznal trovy titulom trov právneho zastúpenia za dva hlavné úkony vrátane režijného paušálu celkom vo výške 119,33 Eur, keďže tieto považoval za trovy potrebné pre účelné bránenie práv odporkyne, uložil z tohto dôvodu navrhovateľovi povinnosť nahradiť ich vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane odporkyne.

Proti rozsudku prvostupňového súdu v časti výroku súdu vo vzťahu k uplatňovanej istine z titulu zmluvných pokút spolu vo výške 580,89 Eur a v časti výroku, ktorým súd uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 119,33 Eur, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. V odvolaní uviedol, že zmluvné pokuty vo výške 248,95 Eur a 331,94 Eur boli dojednané v súlade s ustanovením § 544 Občianskeho zákonníka, neboli značne neprimerané k hodnote zabezpečovaných záväzkov, boli výrazne nižšie ako zabezpečované záväzky. Ustálil, že zmluvnou pokutou vo výške 248,95 Eur bola zabezpečovaná budúca možná pohľadávka v sume 463,34 Eur, zmluvnou pokutou vo výške 331,94 Eur bola zabezpečovaná budúca možná pohľadávka v sume 606,05 Eur. Výška zmluvných pokút v čase dojednaní bola nižšia ako výška potenciálnej ujmy vyčíslenéj ku dňu uzavretia zmlúv a z tohto dôvodu podľa názoru navrhovateľa nejde o neprijateľné zmluvné podmienky. Poukázal na účel zmluvnej pokuty, ktorý spočíva v hrozbe citeľnou majetkovou ujmom voči dlžníkovi pre prípad, že nespĺní svoju povinnosť z hlavného záväzkového vzťahu a taktiež v zabezpečení veriteľa proti prípadnej ujme, ktorá by mu nesplnením hlavného záväzku mohla vzniknúť. Uvádzal, že odporkyňa mala možnosť voľby, individuálne si vybrala a oboznámila sa s podmienkami ako aj následkami vyplývajúcimi z prípadného porušenia zmluvných podmienok pred uzatvorením zmlúv. Klient sa rozhodne pre zvýhodnené mobilné zariadenie, podnik s ním dohodne v zmluve alebo dodatkom k zmluve dobu minimálneho trvania zmluvného vzťahu, zabezpečenie, prípadne zľavu z mesačných paušálnych poplatkov. Na vyváženie vzájomných výhod (klient získa zariadenie za zníženú až symbolickú cenu) je zmluvne dojednaná viazanosť v súlade so Zákonom o elektronických komunikáciách; bez dohody o všetkých náležitostiach by k ich uzavretiu vôbec nedošlo. Nie je pravdou tvrdenie, že klient (spotrebiteľ) nemá možnosť ovplyvniť dobu viazanosti a výšku dojednanej zmluvnej pokuty. Aj dojednanie rozsahu vybraných služieb, dĺžky viazanosti, značky a typu zariadenia a od toho odvinutej zmluvnej pokuty, o ktorej je podrobne informovaný, závisí od vôle klienta. Neoddeliteľnou súčasťou zmlúv o pripojení boli cenníky a všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb, navrhovateľ bezo zvyšku plnil svoje povinnosti a poskytoval odporkyni elektronické komunikačné služby, ktoré jej vyfakturoval v súlade s platným cenníkom. Odporkyňa si svoje zmluvné povinnosti neplnila a neplatila vystavené faktúry za riadne poskytnuté služby. Z uvedených dôvodov odstúpil navrhovateľ od zmlúv dňa 13. 12. 2010, resp. 13. 11. 2010. Tvrdil, že všetky konkrétne ustanovenia týkajúce sa zmluvného záväzku sú dojednané individuálne. Nie je pravdou tvrdenie, že sankcie za neplnenie zmluvy o pripojení sú jednostranné, a preto nevyvážené. Ak zmluvu voči spotrebiteľovi poruší dodávateľ, je sankcionovaný priamo štátom. Vo vzťahu k neprijateľnej zmluvnej podmienke uviedol, že pri dodržaní ustanovení zákona, ktorý upravuje zmluvnú pokutu, spôsob jej dojednaní a náležitosti, sa nemôže stať nelegitímnu, a teda ani neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poukázal na prevenčnú a reparačnú funkciu zmluvnej pokuty, namietal, že v posudzovanom prípade spotrebiteľ pred podpisom zmluvy mohol dojednanie zmluvnej pokuty ovplyvniť; nielenže mal možnosť ovplyvniť jej výšku, ale aj to, či sa vôbec v zmluve dojedná. V súdnej veci zmluvné pokuty boli primerané, pretože ich výška bola v čase dojednaní nižšia ako výška potenciálnej ujmy. Nemožno akceptovať, že sa oplatí zmluvu nedodržiavať a neplniť si zmluvné záväzky. Nie je možné z porušovania zmluvnej povinnosti vyvodzovať pre spotrebiteľa právo na neprimeranú ochranu paušálnym zamietaním povinnosti platenia zmluvnej pokuty, ktorá je len paušalizovanou náhradou ujmy bez sankčného prvku. Vo vzťahu k náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi uviedol, že má za to, že právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane odporkyne nemá právo na náhradu trov konania, keďže v tomto prípade nejde o účelne vynaložené náklady na bránenie práva; združenie hromadne vstupuje do konaní, pričom neprináša nič nové, čo by súd aj bez jeho ingerencie neskúmal. Neposkytuje teda žiadnu skutočnú ochranu spotrebiteľa, ale presadzuje vlastné záujmy na získanie náhrady trov. V závere uviedol, že súd prvého stupňa v prerokovanom prípade dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a teda nesprávne vyhodnotil dojednané zmluvné pokuty, keď namiesto postupu hodnotenia podľa § 53 ods. 11 Občianskeho zákonníka („neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí“) považuje rozsudky iných okresných súdov bez zohľadnenia všetkých súvisiacich okolností za „precedentné“. Poukázal na to, že pri posudzovaní

neprijateľnosti niektorej zmluvnej pokuty, nemôže súd obísť ustanovenie § 54 ods. 4 písm. k/, s/, ods. 11, resp. čl. 4 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti výroku II. o zaplatenie 580,89 Eur a vo výroku IV. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Vedľajší účastník vystupujúci na strane odporkyne v písomnom vyjadrení navrhol rozhodnutie prvostupňového súdu z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť a zaviazat' navrhovateľa na náhradu trov odvolacieho konania. Zmluva, z ktorej navrhovateľ uplatnil svoj právny nárok, obsahovala neprijateľné podmienky spotrebiteľskej zmluvy vo forme zmluvnej pokuty určenej pevnou sumou nezohľadňujúc okolnosti konkrétneho prípadu. Dojednanie o zmluvnej pokute nebolo možné označiť ako individuálne dojednanie s poukazom na čl. 3ods. 1, 2 smernice Rady 93/13/EHS. Prvostupňový súd vykonal súdnu kontrolu zmluvných podmienok v súlade s § 153 ods. 3, 4 O. s. p. a čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS a zároveň poukázal na skutočnosť, že súdmi už bola zmluvná pokuta zo zmlúv navrhovateľa vyhlásená za neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Vo vzťahu k súdom priznaným trovám vedľajšieho účastníka poukázal na to, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastníci konania, teda aj v súlade s ustanovením § 24 a 25 ods. 1 O. s. p. realizujúc tak ústavné právo na právnu pomoc pred súdmi. Svojou činnosťou napĺňa ciele politiky EÚ v oblasti práv spotrebiteľov

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec v medziach daných odvolaním preskúmal podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. aplikujúc aj ustanovenie § 213 ods. 3 O. s. p., rozsudok prvostupňového súdu v napadnutom výroku o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 580,89 Eur s príslušenstvom a vo výrokoch o náhrade trov konania, ako súvisiacich výrokoch, podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 v tejto časti vec vrátil na ďalšie konanie prvostupňovému súdu.

Ostatné výroky rozsudku prvostupňového súdu odvolaním napadnuté neboli, tieto zostávajú nedotknuté v súlade s ustanovením § 206 O. s. p.

Podľa § 153 ods. 3 O. s. p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 153 ods. 4 O. s. p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Odvolací súd v súlade s ustanovením § 212 ods. 3 O. s. p. je povinný prihliadať na vady konania pred súdom prvého stupňa v prípade, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd konštatuje, že zistil vady konania pred súdom prvého stupňa s prihliadnutím na výrok rozsudku prvostupňového súdu vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvnej podmienky, keď súd nepostupoval v súlade s ustanovením § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. a vo výroku rozsudku neuviedol presné znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá bola dojednaná v spotrebiteľskej zmluve, pričom v zmysle citovaného ustanovenia § 153 ods. 4 O. s. p. mal prvostupňový súd výslovne uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia aj bez návrhu, pretože mu to ukladá priamo ustanovenie zákona. Cieľom takejto právnej úpravy bolo dosiahnuť stav, aby dodávateľ služieb upustil od formulácie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Z dôvodu, že rozsudok zaväzuje len účastníkov konania, ktorých sa rozsudok týka, je potrebné v každej prejednáwanej veci, v ktorej súd zistí, že zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, túto vyhlásiť vo výroku rozsudku za neprijateľnú a nestačí len poukazať na iné rozhodnutia súdov, v ktorých už dojednanie o zmluvnej pokute bolo určené za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odôvodnenie rozsudku musí korešpondovať s výrokom rozsudku a keďže zákon súdu ukladá povinnosť výslovne uviesť neprijateľnú zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia, súd musí povinnosť uloženú zákonom rešpektovať, pričom odvolací súd poukazuje

na to, že aj navrhovateľ v podanom odvolaní namietal, že v každom jednotlivom prípade musí súd posudzovať individuálne, s prihliadnutím na všetky okolnosti a osobitosti daného prípadu otázku neprijateľnej zmluvnej podmienky a nemôže rozhodovať iba s prihliadnutím na obdobné rozhodnutia iných súdov, ktorú námietku odvolací súd považuje za dôvodnú. Odvolací súd poukazuje na to, že účelom ustanovenia § 153 ods. 3 a 4 v spojení s ustanovením § 53a Občianskeho zákonníka je okrem iného dosiahnuť stav, aby dodávateľ už nepoužíval v spotrebiteľských zmluvách ním uzatváraných vo viacerých prípadoch (alebo v ním vyhotovených všeobecných obchodných podmienkach) takú neprijateľnú podmienku, ktorá bola niektorým právoplatným rozsudkom súdu určená za neplatnú. Ak súd konštatujúci neprijateľnosť podmienky doslovne necituje ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktorej neplatnosť určil, nemôže byť tento účel dosiahnutý. Pokiaľ súd považuje za neprijateľnú podmienku len časť niektorého ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, musí svoj záväzný záver vyjadriť vo výrokovej časti rozsudku tak, aby ním citovaná časť spotrebiteľskej zmluvy predstavovala logicky uzavretý celok, pre pochopenie podstaty neprijateľnosti ktorého nie je potrebné, aby ten, kto sa s výrokom rozsudku oboznamuje, mal k dispozícii celú spotrebiteľskú zmluvu. V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na závery Najvyššieho súdu SR vyslovené v uznesení č. k. 3Cdo/446/2013 zo dňa 09. 10. 2014. Neuvedenie tejto podmienky do výroku rozsudku bolo dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p., pretože súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, v dôsledku čoho odvolací súd v zmysle § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil na ďalšie konanie prvostupňovému súdu.

Úlohou súdu prvého stupňa bude znova podrobiť preskúmaniu existenciu neprijateľných zmluvných podmienok vo vzťahu k uplatneným zmluvným pokutám; ak dôjde súd k záveru, že určitá zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, musí výslovne uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozsudku, nestačí len zamietnuť navrhovateľom uplatnenú pohľadávku z titulu plnenia, pričom prvostupňový súd sa v ďalšom vysporiada aj s námietkami vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorú namietal navrhovateľ v tejto konkrétnej veci.

Keďže odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v odvolaní napadnutej časti zrušil, zrušil odvolací súd aj rozsudok prvostupňového súdu v súvisiacich výrokoch o náhrade trov konania vo vzťahu k odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi. V súlade s ustanovením § 224 ods. 3 O. s. p., o náhrade trov konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí. Vo vzťahu k námietkam navrhovateľa k priznanej náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi odvolací súd uvádza, že vedľajší účastník má v zásade právo na náhradu trov konania za predpokladu, že sa jedná o trovy nevyhnutne potrebné na uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Účelnosť trov konania prináleží posúdiť v danej veci v ďalšom konaní prvostupňovému súdu. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.